

DE WET VAN 11 JULI 1994 BETREFFENDE DE POLITIERECHTBANKEN EN HOUDENDE EEN AANTAL BEPALINGEN BETREFFENDE DE VERSNELLING EN DE MODERNISERING VAN DE STRAFRECHTSPLEGING Een algemene benadering*

Philip Traest**

I. Inleiding

Op 21 juli 1994 verscheen in het *Belgisch Staatsblad* de Wet van 11 juli 1994 betreffende de politierechtbanken en houdende een aantal bepalingen betreffende de versnellingen en de modernisering van de strafrechtspleging. Deze wet, die niet minder dan 70 artikelen telt, wijzigt een aantal fundamentele bepalingen van het strafrecht en het strafprocesrecht. Het is dan ook aangewezen een – binnen het bestek van deze bijdrage noodzakelijk beperkte – schets te geven van de doorgevoerde wijzigingen. Tevens past het bij sommige door de wetgever genomen opties een aantal kritische bemerkingen aan te brengen.

Uit het opschrift van de wet blijkt duidelijk dat twee grote onderdelen kunnen worden onderscheiden, met name de hervorming van de politierechtbanken enerzijds en de versnelling en de modernisering van de strafrechtspleging anderzijds. Dit laatste luik wordt soms ook – ten onrechte – het snelrecht genoemd. Dat deze twee gebieden van het strafrecht in eenzelfde wet worden geregeld was oorspronkelijk niet de bedoeling, noch van de wetgever, noch van de regering, doch is een gevolg van de parlementaire behandeling van twee verschillende ontwerpen van wet.

De idee van een hervorming van de politierechtbanken en de omvorming ervan tot 'verkeersrechtbanken' is zeker niet nieuw. Reeds op 13 december 1979 had de regering een ontwerp van wet betreffende de politierechtbanken in de Kamer ingediend, waar het goedgekeurd werd en op 12 juni 1980 aan de Senaat was overgezonden. In de Senaatscommissie voor de Justitie werd het evenwel niet behandeld en, nadat het ontwerp vervallen was door de ontbinding van de Kamers op 18 oktober 1991 werd het opnieuw naar de Senaatscommissie verwezen op 31 maart 1992. Intussen had senator ARTS evenwel op 26 februari 1992 een wetsvoorstel betreffende de politierechtbanken ingediend, waarbij hij een eerder op 9 januari 1991 door hem gedaan voorstel aannam. De Senaatscommissie voor de Justitie besliste m.b.t. deze aangelegenheid uit te gaan van het wetsvoorstel ARTS, waarop door de regering een reeks amendementen ingediend werden die ertoe strekten de politierechtbank om te vormen tot een verkeersrechtbank.¹

* M.b.t. dit onderwerp dient ook te worden verwezen naar twee lezingen die in de maanden oktober en november 1994 werden gegeven in het kader van het Centrum voor beroepsvervolmaking in de rechten te Antwerpen: VERSTRAETEN, R., 'Verkeersaansprakelijkheid en procedure voor de politierechtbanken', 39 p. en VAN DEN WIJNGAERT, C., *Actualia Strafrecht*, 44 p.

** Docent U. Gent, Strafrecht en Strafvordering.

1. LAENENS, J., 'De bevoegdheid van de politierechtbank', *Jura Falconis*, 1993-94, 548. Zie ook het Verslag namens de commissie voor de Justitie van de Senaat: *Gedr. St.*, Senaat, B.Z. 1991-1992, nr. 209-2, 3-4, hierna genoemd Senaatsverslag.

Gedurende de behandeling van het wetsvoorstel ARTS in de Senaatscommissie voor de Justitie werd op 13 juli 1993 door de regering een wetsontwerp ingediend houdende een aantal bepalingen tot versnelling en modernisering van de strafrechtspleging.² Dit ontwerp verkreeg algemene bekendheid als het voorstel tot invoering van een 'snelrecht'. Tegen sommige onderdelen van het ontwerp rees al vrij spoedig zware kritiek vanuit verschillende geledingen van de rechtswereld. Vooral de zogenaamde procedure van onmiddellijke verschijning leek velen te verregaand. De regering heeft er vervolgens voor geopteerd om een deel van de bepalingen uit het ontwerp 'snelrecht' bij wijze van amendement te incorporeren in het wetsvoorstel betreffende de politierechtbanken. Het gaat om de oproeping bij proces-verbaal, de wijziging van artikel 65 van het Strafwetboek en de procedure van correctionalisering en contraventionalisering. Door de regering werd geoordeeld dat 'om het deel "politierechtbanken" naar behoren toe te passen, het vanuit budgettair oogpunt tevens noodzakelijk is om over een deel van de begroting te kunnen beschikken, welke uitgetrokken is voor snellere strafrechtspleging'.³

Dit verklaart dan ook waarom het oorspronkelijk wetsvoorstel ARTS, dat nauwelijks tien artikelen bevatte, uitgegroeid is tot de voorliggende omvangrijke wet bestaande uit zeventig artikelen.⁴ Bij de bespreking van deze wet zal de verdeling in twee luiken, zoals hoger aangegeven, worden aangehouden. Aandacht zal vooral worden besteed aan de grote krachtlijnen van de wet en aan het tweede luik omtrent het zogenaamde snelrecht. De verruimde bevoegdheid van politierechtbanken is immers – op het ogenblik dat deze bijdrage wordt afgerond – nog niet in werking getreden.⁵

II. De hervorming van de politierechtbanken

De voorgestelde hervorming van de politierechtbanken steunt op twee grote pijlers, met name de bevoegdheidsverruiming van deze rechtscolleges op strafrechtelijk gebied en de uitbreiding van de bevoegdheid op burgerrechtelijk vlak. Deze krachtlijnen hebben tevens een aantal eerder technisch-juridische wijzigingen nodig gemaakt op het vlak van de rechterlijke organisatie en de procedure.

2. *Gedr. St.*, Senaat, 1992-93, nr. 819-1.

3. *Senaatsverslag*, p. 16.

4. De door de wetgever gevolgde werkwijze is niet bijzonder overzichtelijk. De indeling van de Wet van 11 juli 1994 berust immers volkomen op de wetten waarin wijzigingen worden aangebracht, ongeacht de materie waarop de wijzigingen betrekking hebben. Het ware duidelijker geweest de wet zelf in te delen in twee grote delen, met name de politierechtbanken en de versnelling van de rechtspleging.

5. De bepalingen met betrekking tot de versnelling en de modernisering van de strafrechtspleging zijn bij gebreke van andersluidende bepaling in werking getreden de tiende dag na de publicatie van de wet, met name op 31 juli 1994. De tabellen met betrekking tot de nieuwe personeelsformatie, zoals weergegeven in het bijvoegsel van het Gerechtelijk Wetboek (art. 42 Wet 11 juli 1994) zijn eveneens in voege vanaf 31 juli 1994.

Het Koninklijk Besluit van 15 juli 1994, gepubliceerd in hetzelfde *Belgisch Staatsblad* van 21 juli 1994, stelde de datum van inwerkingtreding van artikel 41 van de Wet, met name de oprichting van de vernieuwde politierechtbanken, vast op 1 januari 1995. Bedoeling is de verruiming van de bevoegdheid slechts te laten ingaan op het ogenblik dat de bezetting en de infrastructuur van de rechtbanken is aangepast.

De bevoegdheidsverruiming op strafrechtelijk gebied wordt gerealiseerd door een wijziging van artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering (art. 5 van de wet). Artikel 138.6 Sv. ontrok tot op heden het vluchtmisdrijf aan de bevoegdheid van de politierechtbank indien dit zich had voorgedaan naar aanleiding van een ongeval dat voor een ander slagen, verwondingen of de dood ten gevolge had gehad. Deze uitzondering wordt door de nieuwe wet ongedaan gemaakt zodat de politierechtbank voortaan van elk vluchtmisdrijf kennis kan nemen, ongeacht de gevolgen van het ongeval naar aanleiding waarvan het vluchtmisdrijf werd begaan. Door de nieuwe tekst van artikel 138.6 Sv. wordt de bevoegdheid van de politierechtbank uitgebreid tot alle misdrijven betreffende het wegverkeer, voor zover deze zich hebben voorgedaan op de openbare weg.⁶ De meest verstrekkende hervorming betreft evenwel artikel 138.6*bis* Sv. Tot vóór de nieuwe wet bepaalde dit artikel dat de politierechtbank slechts bevoegd was voor inbreuken op de artikelen 418 en 420 Sw. (slagen of verwondingen) die het gevolg zijn van een verkeersongeval wanneer deze wanbedrijven samenhangend waren of een onsplitsbaar geheel vormden:

- met een misdrijf dat strafbaar was krachtens dezelfde bepalingen en dat naar hen was verwezen overeenkomstig de Wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden; of
- met een misdrijf dat strafbaar was krachtens de wetten of verordeningen op het wegverkeer en dat bij hen reeds aanhangig was gemaakt door het Openbaar Ministerie of het onderzoeksgerecht.

Het was bijgevolg niet mogelijk om onopzettelijke slagen of verwondingen die het gevolg waren van een verkeersongeval bij de politierechtbank aanhangig te maken zonder dat reeds een aspect van de zaak bij deze rechtbank aanhangig was. Feiten van onopzettelijke doding (art. 419 Sw.) konden onder geen beding voor de politierechtbank gebracht worden.

De nieuwe wet heft deze beperking van bevoegdheid resoluut op. De politierechtbank wordt immers bevoegd 'voor de wanbedrijven omschreven in de artikelen 418 tot 420 van het Strafwetboek, wanneer de doding, de slagen of verwondingen het gevolg zijn van een verkeersongeval'. De voorwaarde van de samenhang met een misdrijf dat reeds bij de politierechtbank aanhangig is gemaakt vervalt volledig. Tevens wordt in artikel 138 Sv. een nieuw lid *6ter* ingevoegd dat de politierechtbank bevoegd maakt voor de wanbedrijven omschreven in artikel 22 van de Wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen (o.a. het in het verkeer brengen van een niet verzerd voertuig of het toelaten dat zulkdanig voertuig in het verkeer wordt gebracht).

Deze fundamentele wijziging van de strafrechtelijke bevoegdheid van de politierechtbank maakte enkele andere aanpassingen noodzakelijk, zoals b.v. de artikelen 129 en 130 Sv. (m.b.t. de verwijzing door de raadkamer naar de politierechtbank), artikel 145 Sv. (m.b.t. de rechtstreekse dagvaarding) en artikel 152 Sv. (waarbij in een aantal gevallen - met name de misdrijven die voorheen tot de be-

6. Aangezien de wet betreffende de politie over het wegverkeer en het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer niet werden gewijzigd en hierin alleen sprake is van de openbare weg vallen verkeersongevallen buiten de openbare weg onder de strafrechtelijke bevoegdheid van de politierechtbank (TILLEKAERTS, C., 'Bevoegdheid politierechtbank. Wet van 11 juli 1994', in *Nieuwe wetgeving*, Gent, Mys & Breesch, 1994, 143-144).

voegdheid van de correctionele rechtbank behoorden – de persoonlijke verschijning van de beklaagde voor de politierechtbank verplicht wordt gesteld).⁷

Ook op burgerrechtelijk vlak wordt aan de politierechtbank een bevoegdheid verleend. Dit wordt gerealiseerd door de invoering van een artikel 601*bis* in het Gerechtelijk Wetboek dat de politierechtbank bevoegd maakt voor alle vorderingen tot vergoeding van schade, ongeacht het bedrag, ontstaan uit een verkeersongeval, zelfs indien het zich heeft voorgedaan op een plaats die niet toegankelijk is voor het publiek (art. 36 van de wet). Indien het bedrag van de vordering het bedrag van 50.000 frank niet overschrijdt, wordt door de politierechtbank in laatste aanleg uitspraak gedaan (art. 37 van de wet, dat art. 617, eerste lid Ger. W. vervangt). Het oorspronkelijke regeringsamendement m.b.t. het nieuwe artikel 601*bis* Ger. W. stelde als voorwaarde dat de vordering gegrond diende te zijn op de artikelen 418, 419 of 420 Sw., een overtreding van de wetten en verordeningen op het wegverkeer of de artikelen 1382 tot 1386*bis* B.W.⁸ Na een uitgebreide discussie werd evenwel geopteerd voor de huidige formule waarbij geen verwijzing meer wordt gemaakt naar de rechtsgrond van de vordering tot schadevergoeding. Geoordeeld werd dat het begrip 'verkeersongeval' in deze context ruim moet worden geïnterpreteerd en dus eveneens ongevallen op privé-parkings of met fietsen omvat.⁹ De ruime interpretatie van het begrip 'verkeer' dient bevoegdheidsconflicten te vermijden die zich eventueel zouden kunnen voordoen bij een cumulatieve vordering wegens de overtreding van een niet-contractuele gedragsnorm en de niet-nakoming van een contractuele verplichting. Zo werd door de vertegenwoordiger van de Minister van Justitie in de Senaatscommissie geoordeeld dat ook een regresvordering van de verzekeraar tegen de verzekerde tot de bevoegdheid van de politierechtbank zal gaan behoren.¹⁰ In geval van bevoegdheidsconflict blijven de regelen van het Gerechtelijk Wetboek ongewijzigd van toepassing, met inbegrip van een eventuele wijziging naar de arrondissementsrechtbank. Tevens werd aangenomen dat uit de rechtspraak zal moeten blijken of deze omschrijving al dan niet toereikend is. In graad van beroep wordt uitspraak gedaan door de rechtbank van eerste aanleg (art. 35 van de wet, dat art. 577 Ger. W. wijzigt).

Kritiek werd geuit op het gebruik van de juridisch inderdaad niet zeer duidelijke term 'verkeersongeval'.¹¹ De praktijk zal dienen uit te wijzen welke inhoud aan deze term dient te worden gegeven. Indien het al juist is dat het wenselijk ware geweest de term 'verkeersongeval' nader te omschrijven blijft de vraag op welke manier dit diende te gebeuren. De oorspronkelijke verwijzing naar de rechtsgrond van

7. Het gaat hier respectievelijk om de artikelen 3, 4, 6 en 7 van de nieuwe wet.

8. *Senaatsverslag*, p. 120. De verwijzing naar de art. 1382 tot 1386*bis* B.W. werd gerechtvaardigd door de vrees dat er anders lacunes zouden ontstaan. Zonder de verwijzing naar deze wetsbepalingen zou de politierechtbank immers geen kennis kunnen nemen van b.v. een vordering tot schadevergoeding wegens een verkeersongeval dat te wijten is aan een klapband. Een verwijzing naar artikel 138.6 Sv. als voorwaarde voor de burgerrechtelijke bevoegdheid van de politierechtbank bleek problematisch aangezien zodoende een ongeval op een privé-parking zou uitgesloten worden.

9. Tevens werd in de Senaatscommissie bij wijze van voorbeeld bevestigd dat ongevallen die veroorzaakt worden door paarden of vee eveneens tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoren.

10. *Senaatsverslag*, p. 64. Deze opvatting is betwistbaar (TILLEKAERTS, C., 'Bevoegdheid politierechtbank. Wet van 11 juli 1994', in *Nieuwe wetgeving*, Gent, Mys & Breesch, 1994, 149).

11. TILLEKAERTS, C., 'Bevoegdheid politierechtbank. Wet van 11 juli 1994', in *Nieuwe wetgeving*, Gent, Mys & Breesch, 1994, 144-145 en 150.

de vordering werd niet zinvol geacht omdat zij eveneens tot moeilijkheden zou leiden, mede gelet op het opzet van de wet om de politierechtbank tot een verkeersrechtbank om te vormen. Een andere en duidelijkere term dan 'verkeersongeval' lijkt anderzijds niet voor de hand te liggen.

De bevoegdheidsverruiming van de politierechtbank maakte ook enkele aanpassingen in het domein van de rechterlijke organisatie noodzakelijk.¹² In de toekomst zullen er 32 politierechtbanken bestaan waarin één of meer rechters hun ambt uitoefenen en wier zetel is gevestigd in de hoofdplaats van het gerechtelijk arrondissement.¹³ De politierechtbanken zullen in meerdere afdelingen kunnen verdeeld worden en kunnen bovendien één of meer kamers bevatten. Gedacht werd aan een indeling in kamers voor strafzaken en voor burgerlijke zaken. Voorts werd, niettegenstaande de bedoeling om de functies van vrederechter en politierechter te ontkoppelen, bepaald dat een vrederechter tot rechter in de politierechtbank kan benoemd worden.¹⁴

In het verleden werd de oprichting van 'verkeersrechtbanken' niet steeds goed onthaald.¹⁵ Door de regering en de wetgever worden met de hervorming van de politierechtbanken vooral twee doelstellingen beoogd. In de eerste plaats is het de bedoeling de gerechtelijke achterstand in de behandeling van verkeerszaken aan te pakken. Bovendien wenst men ook bij te dragen tot een grotere specialisatie van het betrokken rechtscollege, wat één van de door het meerjarenplan voor justitie beoogde objectieven was. In de Senaatscommissie stelde de Minister van Justitie dat de eenheid van rechtspraak en de mogelijkheid om een doeltreffend vervolgingsbeleid inzake verkeer te ontwikkelen het logisch gevolg van de hervorming zouden moeten zijn.¹⁶ Het oorspronkelijke wetsvoorstel ARTS ging ook uit van de wens om geschillen m.b.t. wegverkeer – waar tal van rechtsonderhorigen mee geconfronteerd worden – te laten beslechten door een rechterlijke instantie die dicht bij de rechtsonderhorige staat, met name de politierechtbank.

Aan de realisering van de eerste doelstelling kan getwijfeld worden. Het is ten eerste de vraag of de gerechtelijke achterstand zal verminderd worden. Voor de herziening van de personeelsformatie werd wel een berekening gemaakt op basis van de activiteitscijfers van de nieuwe politierechtbank voor het referentiejaar 1991, doch terecht betreurt LAENENS de afwezigheid van werkelijk sociografisch materiaal.¹⁷ De vermindering van de werkbelasting voor de vredegerechten en de hoven van beroep zal niet automatisch de globale achterstand van het gerecht doen verminderen. De werkbelasting zal immers toenemen bij de politierechtbanken en

12. LAENENS, J., 'De bevoegdheid van de politierechtbank', *Jura Falconis*, 1993-94, 550-551.

13. Art. 20 en 21 van de wet, die resp. de art. 60 en 61 Ger. W. wijzigen.

14. Art. 20 van de wet, nieuw art. 60, tweede lid Ger. W. Deze bepaling kwam tot stand ingevolge een amendement van de regering. Gedacht werd aan de vrederechters van kleine kantons, die voor de hervorming politiebevoegdheden hadden. Tevens werd dit voorstel geïnspireerd door de bedoeling besparingen te realiseren. Wel werd opgemerkt dat een vrederechter, die nu tevens politierechter is, opnieuw zal moeten benoemd worden als politierechter, teneinde deze functie verder te kunnen uitoefenen (*Senaatsverslag*, p. 99-100).

15. LAENENS, J., 'De bevoegdheid van de politierechtbank', *Jura Falconis*, 1993-94, 552-553 en de aldaar in noot 16 aangehaalde doctrine.

16. *Senaatsverslag*, p. 8.

17. LAENENS, J., 'De bevoegdheid van de politierechtbank', *Jura Falconis*, 1993-94, 553.

het valt af te wachten of de in de wet voorziene kaderuitbreiding zal volstaan om de toename van het aantal zaken op te vangen.

De tweede bedoeling van de regering – een grotere specialisatie tot stand brengen – wordt door LAENENS in vraag gesteld.¹⁸ Hij betwist de noodzaak om aan de politierechter ook een civielrechtelijke bevoegdheid toe te kennen en beroept zich hierbij op de dalende trend in het aantal civiele gedingen die uit verkeersongevallen voortspuiten. Deze laatste statistische vaststelling kan evenwel ook in het voordeel van de actuele hervorming uitgelegd worden. Aangezien de burgerlijke rechtbanken blijkbaar minder en minder met de materie van het verkeersrecht te maken krijgen en deze rechtstak toch een zekere specialisatie vraagt, is het juist beter ook de civiele gedingen in handen van de politierechtbank te geven. Dat de burgerlijke kamers van de rechtbank van eerste aanleg bevoegd blijven voor het hoger beroep tegen een vonnis van de politierechtbank in burgerlijke zaken lijkt op het eerste gezicht onlogisch. De voorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg kunnen evenwel ook op dit niveau door de samenstelling van de diverse kamers een zekere specialisatie teweegbrengen. Dit alles laat de algemene beleidsvragen open of een ver doorgedreven specialisatie binnen de zittende magistratuur een goede zaak is.¹⁹ Dat een zekere specialisatie noodzakelijk is kan niet worden ontkend. Het gevaar van een ver doorgedreven specialisatie bestaat er evenwel in dat de betrokken magistraten enig zicht verliezen op de samenhang van de strafwetgeving en de onderlinge verhoudingen tussen de diverse misdrijven, zowel wat de aard als de zwaarwichtigheid ervan betreft. Dit vergroot vanzelfsprekend het gevaar op scheeftrekkingen in de rechtspraak. Er dient dan ook een evenwicht te worden gevonden tussen het belang van een zekere specialisatie enerzijds en de samenhang van het strafrechtelijk gebeuren anderzijds. Het is niet wenselijk over te gaan tot specialisatie louter op grond van de actualiteitswaarde van een bepaalde rechtstak of omdat de publieke opinie daarom zou vragen. Daarentegen lijkt de juridisch-technische moeilijkheidsgraad of eigenheid van een bepaalde rechtstak een hanteerbaar criterium te zijn. In dit licht is het verkeersrecht inderdaad een materie die voor specialisatie in aanmerking komt. Dat de politierechtbank in de nieuwe wet ook een civielrechtelijke bevoegdheid krijgt is aannemelijk, aangezien ook de praktijk uitwijst dat de betwistingen die zich ter zake stellen voor de burgerlijke rechter dezelfde zijn als voor de strafrechter, met name de vraag of er al dan niet een inbreuk werd begaan op het wegverkeersreglement of er schuld bestaat aan een verkeersongeval. Bovendien hebben de politierechtbanken ook nu reeds meer ervaring met de afhandeling van de burgerlijke belangen dan de burgerlijke rechtbanken.

M.b.t. de wijziging in de rechterlijke organisatie kunnen enkele vragen gesteld worden. De volledige ontlasting van de hoven van beroep inzake verkeer is een goede zaak, aangezien zodoende te verwachten valt dat tijd en ruimte zal vrijkomen voor de behandeling van andere strafzaken die nu al te lang aanslepen. Het is immers niet gezond dat tussen de behandeling van een strafzaak in eerste aanleg en in graad van beroep meerdere jaren verlopen enkel als gevolg van de overbelasting van de hoven van beroep. De prijs die daar evenwel voor betaald wordt is een

18. LAENENS, J., 'De bevoegdheid van de politierechtbank', *Jura Falconis*, 1993-94, 553.

19. De specialisatie van het Openbaar Ministerie stelt minder fundamentele problemen aangezien dit orgaan uiteindelijk niet verantwoordelijk is voor de uitspraak en de strafoplegging.

mogelijke teloorgang van de eenheid van de rechtspraak inzake verkeersrecht. Er worden immers 32 politierechtbanken in het leven geroepen²⁰ terwijl in graad van beroep uitspraak wordt gedaan door 27 rechtbanken van eerste aanleg in plaats van vijf hoven van beroep. Ook hier zal de praktijk dienen uit te wijzen in hoeverre deze vrees gegrond is.

Ten slotte dient de aandacht te worden gevestigd op het overgangsrecht, bepaald door artikel 69 van de wet. Wat strafzaken betreft zijn de nieuwe bepalingen betreffende de bevoegdheid van de politierechtbanken als volgt van toepassing:

– op de zaken waarin een onderzoeksrechter of een onderzoeksgerecht geadieerd is en dit laatste gerecht de verwijzing beveelt na de inwerkingtreding van het betrokken artikel 69 (m.a.w. de datum van de verwijzingsbeschikking is beslissend);

– op de zaken waarin geen onderzoeksrechter of onderzoeksgerecht geadieerd is en de beklaagde gedagvaard wordt na de inwerkingtreding van het betrokken artikel 69 (in dit geval is de datum van de dagvaarding beslissend).²¹

M.b.t. de civielrechtelijke bevoegdheid van de politierechtbank is de nieuwe regeling van toepassing op alle zaken die na de inwerkingtreding van artikel 69 van de wet worden ingeschreven op de rol van de politierechtbank. Er wordt op deze manier een onderscheid gemaakt tussen 'oude' en 'nieuwe' zaken. De regering en de wetgever wilden door deze omschrijving vermijden dat ingevolge de toepassing van artikel 3 Ger. W. het hof van beroep na de inwerkingtreding van de wet geen kennis meer zou kunnen nemen van het hoger beroep tegen een vonnis van de rechtbank van eerste aanleg waar de zaak rechtsgeldig ingeleid werd vóór de inwerkingtreding van de wet. Op de oude zaken blijft zodoende de oude wetgeving van kracht.²²

III. De bepalingen m.b.t. de versnelling en de modernisering van de strafrechtspleging

Het onderdeel van de Wet van 11 juli 1994 dat betrekking heeft op de versnelling en de modernisering van de strafrechtspleging omvat drie vernieuwingen: de oproeping bij proces-verbaal, de wijziging van artikel 65 van het Strafwetboek en vereenvoudigde procedure van correctionalisering en contraventionalisering. Aangezien de drie hervormingen in deze volgorde in de wet voorkomen, zullen zij tevens in deze orde worden behandeld.

20. Terecht betreurt LAENENS dat deze rechtbanken niet per gerechtelijk arrondissement werden ingericht, temeer daar toch de mogelijkheid bestaat de politierechtbank in afdelingen te splitsen (LAENENS, J., 'De bevoegdheid van de politierechtbank', *Jura Falconis*, 1993-94, 554).

21. De datum van inwerkingtreding van artikel 69 van de wet dient bij het ter perse gaan van deze bijdrage nog bij Koninklijk Besluit te worden bepaald. In de Senaatscommissie werd door de Minister van Justitie medegedeeld dat hij de datum van 1 januari 1995 voor ogen had. Tevens werd in de Commissie benadrukt dat vanuit praktisch oogpunt de datum in elk geval op 1 januari of 1 september zou moeten worden bepaald (*Senaatsverslag*, p. 176-178). Voorts dient te worden opgemerkt dat met een dagvaarding ook een eventuele oproeping bij proces-verbaal dient te worden gelijkgesteld.

22. *Senaatsverslag*, p. 174-175.

terdaad worden betrappt en de feiten niet eens betwisten.²⁴ Drie voordelen werden genoemd: de formaliteit van dagvaarding bij gerechtsdeurwaardersexploot wordt uitgespaard, de sociale reactie op het misdrijf wordt onmiddellijk zichtbaar en ten

23. WINANTS, A., 'Enkele beschouwingen over het snelrecht en andere actuele problemen van straf- en strafprocesrecht', in *Om deze redenen, Liber Amicorum Vandeplass*, Gent, Mys & Breesch, 1994, p. 489-490, nr. 9.

24. *Senaatsverslag*, p. 11-12.

door de feitenrechter te worden tegengegaan en desgevallend te worden gesanctioneerd.

De invoering van de oproeping bij proces-verbaal heeft de wetgever ertoe gebracht een bijzondere regeling te voorzien voor de behandeling van de burgerlijke vordering. Deze regeling werd ingevoerd in artikel 4 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering en voorziet in het ambtshalve aanhouden van de burgerlijke belangen in een aantal door de wet bepaalde gevallen. De achterliggende filosofie van het stelsel is gesteund op de vrees dat een versnelling van de oproeping van de zaak en de aanhangigmaking van de zaak op strafrechtelijk gebied tot gevolg zou kunnen hebben dat de benadeelde door de snelheid van de strafrechtelijke procedure zou gepasseerd worden en geen gelegenheid meer zou hebben zijn burgerlijke vordering voor de strafrechter uit te oefenen. In het huidige stelsel van strafrechtspleging beschikt de benadeelde inderdaad over een recht om zijn vordering tot schadevergoeding voor de strafrechter te brengen voor zover ook de strafvordering bij de strafrechter aanhangig is.²⁸ De uitoefening van dit recht door de burgerlijke partij veronderstelt evenwel een initiatief van deze laatste, zonder dewelke de burgerlijke vordering eenvoudigweg niet in het geding wordt gebracht. In het oorspronkelijk amendement van de regering werd voorgesteld de bij middel van een oproeping bij proces-verbaal geadieerde vonnisrechter te verplichten de beslissing over de burgerlijke belangen ambtshalve te doen aanhouden, zelfs bij gebrek aan burgerlijke partijstelling, wanneer vastgesteld wordt dat er schade is doch de zaak wat betreft die belangen niet in staat van wijzen is. De benadeelde zou nadien de rechtbank kunnen vatten omtrent de burgerlijke belangen d.m.v. een ter griffie ingediend verzoekschrift, dat als burgerlijke partijstelling zou gelden.²⁹ Dit voorstel werd als volgt gemotiveerd: 'Men moet erop toezien dat de snelle procedures de belangen van de slachtoffers niet schaden, doordat hen niet de tijd wordt gelaten om de verdediging van hun belangen voor te bereiden. In bepaalde gevallen zelfs kan het slachtoffer, dat niet werd geïdentificeerd of afwezig was op het ogenblik van de feiten of van het vonnis, volstrekt onwetend zijn over het afwikkelen van de procedure'.³⁰

Gedurende de besprekingen in de Senaatscommissie voor de Justitie werd de wens geuit om dit stelsel te veralgemenen tot alle strafzaken waarin schade werd aangericht aan derden en de zaak op burgerrechtelijk vlak niet in staat van wijzen is, met uitzondering van de hoven van assisen. Terecht werd opgemerkt dat bij een veralgemening van het voorgestelde artikel 216*quinquies* deze regeling op een andere plaats diende te worden ingevoerd, met name in artikel 4 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering.³¹ De Minister van Justitie was in beginsel niet gekant tegen een algemene toepassing van de door hem voorgestelde regel doch omwille van de budgettaire weerslag van de voorgestelde maatregel

28. VERSTRAETEN, R., *Handboek Strafvordering*, Antwerpen, Maklu, 1993, p. 86-87, nrs. 181-184.

29. Aangenomen dient te worden dat dit verzoekschrift dient te worden ingediend binnen de verjaringstermijn van de burgerlijke vordering.

30. *Senaatsverslag*, p. 76-77. De wetgever wenst uitdrukkelijk niet af te stappen van het beginsel dat de benadeelde toelaat zijn vordering ook voor de strafrechter te brengen samen met de strafvordering. Evenwel dient te worden vastgesteld dat het oorspronkelijke voorstel van de regering geformuleerd was als een nieuw artikel 216*quinquies* Sv. en uitsluitend gekoppeld was aan de toepassing van het vorige artikel 216*quater* Sv., met name de oproeping bij proces-verbaal.

31. *Senaatsverslag*, p. 78-79.

(als gevolg van het aantal verzoekschriften in afhandeling van burgerlijke belangen) en de mogelijkheid van ongewenste gevolgen (b.v. uitstel van de behandeling op burgerlijk gebied en eventueel tegenstrijdige uitspraken op strafrechtelijk en burgerrechtelijk gebied) meende de regering de toepassing van de regel in een eerste fase toch te moeten beperken tot de gevallen van oproeping bij proces-verbaal.³² Ten slotte werd door de Commissie de huidige tekst aangenomen waarbij het ambtshalve aanhouden van de burgerlijke belangen wordt beperkt tot alle procedures voor de politierechtbank en de procedures voor de correctionele rechtbank waar toepassing werd gemaakt van de oproeping bij proces-verbaal.³³

De burgerrechtelijke gevolgen van een procedure van versnelde oproeping in het algemeen zijn een bijzonder delicate aangelegenheid. Het gevaar bestaat immers steeds dat de benadeelde verrast wordt door de korte termijn binnen dewelke de zaak wordt opgeroepen en zodoende de kans niet krijgt aanwezig te zijn op de zitting. Ter zake dient nochtans te worden opgemerkt dat de dagvaardingstermijn ook vóór de Wet van 11 juli 1994 tien dagen bedroeg en dat de oproeping bij proces-verbaal niet toelaat hierop een inbreuk te maken. De mogelijkheid van een verrassing van de benadeelde door de snelle behandeling van de zaak op strafgebied bestond ook vóór de Wet van 11 juli 1994, en dit zonder dat de benadeelde een bijzondere bescherming genoot.

Indien de idee van een bijkomende bescherming van de belangen van de benadeelde tot op zekere hoogte kan aanvaard worden, stelt zich nochtans het probleem – waar gedurende de parlementaire bespreking van de wet niet werd over gesproken – van de mogelijke vrijspraak van de beklagde. Indien de strafrechter immers in afwezigheid van de benadeelde de beklagde vrijspreekt, is hij niet bevoegd om kennis te nemen van de burgerlijke vordering en kan hij bijgevolg de burgerlijke belangen ook niet ambtshalve aanhouden. Behalve het feit dat de benadeelde niet heeft kunnen bijdragen tot de bewijslevering tegen de beklagde, wordt hij geconfronteerd met het gezag van de uitspraak van de strafrechter indien hij naderhand een poging zou ondernemen om een schadevergoeding te verkrijgen voor de burgerlijke rechtbank. Hiertegen zou evenwel kunnen worden opgekomen door zich te beroepen op de voorrang van het recht van verdediging, zoals vervat in artikel 6 E.V.R.M., op het intern beginsel van de primauteit van het gezag van het strafrechtelijk gewijsde. Het Hof van Cassatie besliste in een principiële arrest van 15 februari 1991 dat het algemeen rechtsbeginsel van het gezag erga omnes van het strafrechtelijk gewijsde dient te wijken indien het in strijd komt met de toepassing van artikel 6.1 van het Europees Verdrag, dat rechtstreeks werking heeft.³⁴ Op grond van het beginsel van het recht van verdediging kan geargumen-

32. *Senaatsverslag*, p. 89-92.

33. Niettegenstaande werd afgezien van het plan om de voorgestelde regel te veralgemenen voor alle procedures voor de politierechtbank en de correctionele rechtbank werd de nieuwe tekst toch ondergebracht in de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering. Vermoedelijk berust zulks op een vergetelheid. Het verdiende immers de voorkeur de tekst opnieuw over te brengen naar het hoofdstuk handelend over de oproeping bij proces-verbaal.

34. Cass., 15 februari 1991, *Arr. Cass.*, 1990-91, nr. 322, *R.W.*, 1991-92, 15-20, met conclusie door Advocaat-Generaal D'HOORE. Voor een gelijkaardige toepassing: Cass., 12 september 1991, *J.L.M.B.*, 1992, 39-41, met noot getekend F.P. Voor een bespreking van het arrest van 15 februari 1991 en de mogelijke gevolgen ervan: TRAEEST, Ph., 'Bewijs en procesvoering de burgerlijke vordering voortspuitend uit een misdrijf', in *Recht halen uit aansprakelijkheid, Postuniversitaire lessencyclus W. Delva 1992-1993*, Gent, Mys & Breesch, 1993, 249-258 en de aldaar in noot 38 aangehaalde doctrine.

teerd worden dat de benadeelde, die geen partij was voor de strafrechter, toegelaten dient te worden om voor de burgerlijke rechter aan te voeren en te bewijzen dat de betrokkene toch een misdrijf heeft begaan dat de oorzaak is van de geleden schade. Een en ander belet niet dat de benadeelde zich op dat ogenblik in een weinig comfortabele positie bevindt.

De door de nieuwe wet ingevoerde afhandelingsmogelijkheid van de burgerlijke belangen roept ook op een ander punt nogal wat vragen op die betrekking hebben op de gelijke behandeling van de benadeelden. De in de Senaatscommissie gedane suggestie om de voorgestelde regeling te veralgemenen was een logische idee. In de uiteindelijk aangenomen tekst is voor de correctionele rechtbank de bijzondere bescherming van de rechtspositie van de benadeelde volkomen afhankelijk van de wijze waarop de zaak op strafrechtelijk gebied aanhangig wordt gemaakt. Zulks is niet logisch, temeer daar vanuit juridisch-technisch oogpunt een zaak d.m.v. een dagvaarding even snel (minstens tien vrije dagen) aanhangig kan worden gemaakt dan d.m.v. de overhandiging van een proces-verbaal. In het eerste geval worden de belangen van de burgerlijke partij niet beschermd en zal deze desgevallend kosten (b.v. dagvaardingskosten) dienen te maken om de afhandeling van de burgerlijke belangen te bewerkstelligen. In het tweede geval worden de belangen van de benadeelde wel beschermd en kan hij zelfs kosteloos verkrijgen dat uitspraak wordt gedaan over de burgerlijke belangen. Voor de politierechtbank wordt de bijzondere bescherming van de benadeelde dan weer algemeen, ongeacht de wijze van aanhangigmaking van de zaak bij de strafrechter. Vragen kunnen dan ook worden gesteld bij de verenigbaarheid van deze regeling met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel.

De regeling m.b.t. de burgerlijke belangen gaat ofwel te ver ofwel niet ver genoeg. De wetgever had er goed aan gedaan een duidelijke keuze te maken tussen een algemene bescherming van de burgerlijke belangen of een bevestiging van de bestaande toestand waar de benadeelde een initiatief dient te nemen om zijn burgerlijke vordering aanhangig te maken. De toekomst zal dienen uit te wijzen of een bijsturing van deze regeling noodzakelijk is.

2. DE WIJZIGING VAN ARTIKEL 65 VAN HET STRAFWETBOEK

Het tweede onderdeel van het luik van de nieuwe wet betreffende de versnelling en de modernisering van de strafrechtspleging betreft de wijziging van artikel 65 van het Strafwetboek. De wijziging van dit artikel heeft rechtstreeks te maken met de ruime interpretatie die door de rechtspraak aan artikel 65 Sw. wordt gegeven en die ook de theorie van de opslorping wordt genoemd. Artikel 65 Sw., dat oorspronkelijk uitsluitend betrekking had op de eendaadse samenloop (met name de situatie waarin één feit onder meerdere strafbepalingen valt), werd door de rechtspraak gaandeweg uitgebreid tot verschillende feiten die de opeenvolgende en voortdurende uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet. Het feitencomplex wordt door de rechtspraak als één geheel beschouwd en overeenkomstig artikel 65 Sw. wordt dan ook maar één straf opgelegd, met name de zwaarste. Alhoewel in beide gevallen toepassing gemaakt wordt van artikel 65 Sw. dient er bijgevolg een duidelijk onderscheid te worden gemaakt tussen de eigenlijke eendaadse samenloop, waar er slechts één strafbaar feit is, en het zogenaamde collectieve misdrijf,

waar meerdere strafbare feiten voorhanden zijn.³⁵ De theorie omtrent het collectieve misdrijf, gebouwd op het bestaan van één misdadig opzet, heeft ook gevolgen wanneer dit begrip gekoppeld wordt aan het gezag van gewijsde van een vroegere strafrechterlijke uitspraak, waardoor de theorie van de opslorping ontstaat. Wanneer de strafrechter immers vaststelt dat een vroegere definitieve veroordeling bestaat omtrent bepaalde strafbare feiten en dat de thans aanhangig gemaakte feiten gepleegd werden vóór de vroegere veroordeling en voortspruiten uit hetzelfde delictueel opzet als de eerste feiten, en in die zin met deze laatste één enkel feit opleveren en deel uitmaken van hetzelfde collectief misdrijf, is er gezag van gewijsde en zal de rechter het *non bis in idem*-beginsel moeten toepassen. Het gezag van gewijsde van de vroegere veroordeling brengt het verval van de strafvordering met zich mee zodat de strafrechter de strafvordering m.b.t. de later aanhangig gemaakte feiten niet ontvankelijk zal dienen te verklaren.³⁶ Hieruit volgt dat ook de burgerlijke vordering niet meer bij hem aanhangig zal kunnen gemaakt worden.

Artikel 45 van de Wet van 11 juli 1994 voert de nieuwe tekst van artikel 65 van het Strafwetboek in. De tekst is op twee punten een vernieuwing.

In het eerste lid wordt de bestaande rechtspraak bevestigd en wordt voorzien in de wettelijke erkenning van het collectieve misdrijf. De wet schrijft aan de strafrechter voor alleen de zwaarste straf uit te spreken wanneer een zelfde feit verschillende misdrijven oplevert (de eendaadse samenloop die reeds in het oude art. 65 was voorzien) en tevens wanneer verschillende misdrijven die de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet gelijktijdig worden voorgelegd aan een zelfde feitenrechter (wat de erkenning betekent van het door de rechtspraak in het leven geroepen collectief misdrijf). Het eerste lid van het nieuwe artikel 65 doet zodoende niets anders dan de bestaande praktijk legaliseren en kan dan ook moeilijk bekritiseerd worden.

Het tweede lid van het nieuwe artikel 65 is daarentegen meer vernieuwend en betreft de theorie van de opslorping. De regering vreesde immers dat de versneling van de strafprocedure het gevaar zou doen toenemen dat bepaalde feiten bij de rechter aanhangig zouden gemaakt worden die door eenheid van opzet zouden verbonden zijn met andere feiten die reeds door een in kracht van gewijsde gegaan vonnis of arrest zouden zijn berecht. Overeenkomstig de vaststaande rechtspraak van het Hof van Cassatie zou de strafvordering dan ook niet ontvankelijk zijn en zouden ook de benadeelden in de kou blijven staan.³⁷ Het nieuwe tweede lid van artikel 65 Sw. maakt uitdrukkelijk een einde aan deze rechtspraak door als principe aan te nemen dat de rechter in dit geval bij de straftoemeting rekening houdt met de reeds uitgesproken straffen. Uit de tekst van de wet kan worden afgeleid dat de rechter niet meer vermag de strafvordering als niet ontvankelijk af te wijzen

35. VAN DEN WYNGAERT, C., *Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen*, I, tweede herwerkte uitgave, Antwerpen, Maklu, 1994, 361-362; DUPONT, L. en VERSTRAETEN, R., *Handboek Belgisch strafrecht*, Leuven, Acco, 1990, p. 491-492, nrs. 897-902.

36. B.v. Cass., 29 november 1989, *Arr. Cass.*, 1989-90, nr. 203; VAN DEN WYNGAERT, C., *Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen*, I, tweede herwerkte uitgave, Antwerpen, Maklu, 1994, 361-362; DUPONT, L. en VERSTRAETEN, R., *Handboek Belgisch strafrecht*, Leuven, Acco, 1990, p. 492, nr. 901; VERSTRAETEN, R., *Handboek Strafprocedure*, Antwerpen, Maklu, 1993, p. 84, nr. 177.

37. *Senaatsverslag*, p. 15 en 149-152.

om de vroeger in de rechtspraak aangenomen redenen. De rechter kan de reeds uitgesproken straffen op twee manieren in rekening brengen:

– indien de vroeger uitgesproken straf of straffen voor hem als de juiste bestraffing van het geheel van de misdrijven volstaan, beperkt de strafrechter zich tot de uitspraak over de schuldvraag en verwijst hij in zijn beslissing naar de reeds uitgesproken straffen;

– in het andere geval spreekt hij een nieuwe straf uit, waarbij hij natuurlijk rekening dient te houden met de reeds uitgesproken straf of straffen. Het geheel van de uitgesproken straffen mag het maximum van de zwaarste straf niet te boven gaan.³⁸

De Probatiewet werd eveneens aangepast derwijze dat bij toepassing van het tweede lid van artikel 65 Sw. de vroegere straffen uitgesproken voor feiten die voortvloeien uit hetzelfde misdadig opzet geen beletsel vormen voor het toekennen van een uitstel.³⁹

Zoals voorheen blijft de vraag of een feitencomplex als een collectief misdrijf moet worden beschouwd een feitenkwestie die aan het soevereine oordeel van de feitenrechter wordt overgelaten. Verder is het duidelijk dat de strafrechter niet kan terugkomen op de vroegere uitspraak en dat de problematiek van artikel 65 Sw. niet aan de orde is wanneer de nieuwe feiten gepleegd werden na de vroegere uitspraak aangezien er in dat geval geen sprake is van gezag van gewijsde.

Dat de nieuwe tekst van artikel 65 Sw. een gunstige ontwikkeling is voor de benadeelde is duidelijk. Hij zal niet meer stuiten op de onontvankelijkheid van de strafvordering en zal zich steeds burgerlijke partij kunnen stellen.

Op het zuivere strafrechtelijke vlak kunnen evenwel twee opmerkingen gemaakt worden. Vooreerst valt het op dat door deze nieuwe bepaling de eenvoudige schuldigverklaring in het Belgische strafrecht wordt geïntroduceerd, en wel in de hypothese dat de rechter de voorheen uitgesproken straffen voldoende acht.⁴⁰ Het had wellicht de voorkeur verdiend deze strafmaatregel, waarop de Commissie voor de herziening van het Strafwetboek destijds aandrong⁴¹, op een algemene wijze in het eerste boek van het Strafwetboek in te voeren. Ten tweede is de tekst niet zeer duidelijk in de hypothese dat de strafrechter het nodig zou oordelen een bijkomende straf op te leggen. De redenering die de rechter in dit geval dient te volgen wordt niet duidelijk aangegeven terwijl over de motiveringsvereisten evenmin enige aanwijzing wordt verstrekt. Er dient te worden besloten dat de eisen met betrekking tot de motivering van de straf, zoals aangegeven in de artikelen 163, 195 en 211 Sv., ook gelden indien de strafrechter een nieuwe straf uitspreekt in de omstandigheden van het nieuw artikel 65, tweede lid Sw.

38. *Senaatsverslag*, p. 151.

39. Art. 44 van de Wet van 11 juli 1994, dat art. 8 van de Probatiewet wijzigt.

40. Waaruit niet automatisch moet besloten worden dat de voorheen uitgesproken straf te hoog was.

41. *Verslag over de voornaamste grondslagen voor de hervorming*, Ministerie van Justitie, juli 1979, p. 69-70.

3. CORRECTIONALISERING EN CONTRAVENTIONALISERING

De artikelen 46 tot en met 50 van de Wet van 11 juli 1994 brengen een aantal wijzigingen aan in de Wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden. Uitgangspunt van de hervorming was de vaststelling dat de huidige procedure zonder enige uitzondering de tussenkomst van de raadkamer vereist om een feit te kunnen correctionaliseren of contraventionaliseren. Deze procedure is uitermate log en er werd dan ook naar gestreefd het Openbaar Ministerie toe te laten zelf het bestaan van verzachtende omstandigheden of van een grond van verschoning te laten vaststellen in geval van een rechtstreekse dagvaarding of een oproeping bij proces-verbaal.⁴² Er werd immers opgemerkt dat 'de voorafgaande verplichte behandeling door de raadkamer, die aanvankelijk als een voorlopige regeling werd beschouwd, een blote fictie is geworden, die sinds anderhalve eeuw weliswaar principieel niet meer wordt betwist maar die wel de procedure onnodig vertraagt'.⁴³

Om het principe te eerbiedigen volgens hetwelk de verzachtende omstandigheden door een rechter diende te worden aangenomen, werd bepaald dat de rechtbank zich onbevoegd kan verklaren t.a.v. de verzachtende omstandigheden of de grond van verschoning. Bij correctionalisering of contraventionalisering door de onderzoeksgerechten kan de vonnisrechter dit niet. Een vonnis waarbij de vonnisrechter zich onbevoegd verklaart zal vatbaar zijn voor hoger beroep. Bij bevestiging zal het Openbaar Ministerie geen andere keuze hebben dan de zaak voor de raadkamer te brengen met het oog op correctionalisering of contraventionalisering. Overigens moet opgemerkt worden dat de zogenaamde procedure op verslag niet formeel werd afgeschaft en dus nog steeds kan toegepast worden.

Om begrijpelijke redenen wordt deze vernieuwing door de parketten toegejuicht.⁴⁴ Toch stelt dit onderdeel van de wet de meer fundamentele vraag naar het nut van de driedelige indeling van de misdrijven opnieuw aan de orde.⁴⁵ Vroeg of laat zal deze vraag in het kader van een herziening van het materieel strafrecht dienen beantwoord te worden.

IV. Besluit

De hervormingen die door de Wet van 11 juli 1994 betreffende de politierechtbanken en houdende een aantal bepalingen betreffende de versnelling en de modernisering van de strafrechtspleging in het materieel en formeel strafrecht worden doorgevoerd zijn vrij aanzienlijk.

De omvorming van de politierechtbanken tot zogenaamde verkeersrechtbanken beantwoordt aan een noodzaak. Wel is het duidelijk dat de juiste afbakening van

42. *Senaatsverslag*, p. 154-155.

43. *Senaatsverslag*, p. 16.

44. GUENTER, S., uiteenzetting te Gent ter gelegenheid van de studienamiddag op 26 oktober 1994, georganiseerd door de Vlaamse Conferentie bij de balie te Gent en OSCRUG.

45. WINANTS, A., 'Enkele beschouwingen over het snelrecht en andere actuele problemen van straf- en strafprocesrecht', in *Om deze redenen, Liber Amicorum Vandeplass*, Gent, Mys & Breesch, 1994, p. 495-496, nr. 21-22.

de bevoegdheden van de nieuwe politierechtbank in de beginfase voor enige discussie zal zorgen.

Ook de vernieuwingen in het kader van de versnelling en de modernisering van de strafrechtspleging zullen de toets van de praktijk dienen te doorstaan. Waar de correctionalisering en de contraventionalisering vermoedelijk voor weinig problemen zullen zorgen, vallen daarentegen wel zware problemen te verwachten bij het ambtshalve aanhouden van de burgerlijke belangen. Desgevallend zal de wetgever na enige tijd uit de rechtspraak de lessen moeten halen en zijn verantwoordelijkheid opnemen.